

ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

©2018 ЗВЕРУК Л. А.

УДК 336.02

Зверук Л. А. Фінансові аспекти реалізації інноваційної політики України

В умовах економічної конкуренції на світових ринках виграють саме ті країни, які забезпечують сприятливі умови для науково-технічного та технологічного розвитку. Зростання ролі державного стимулювання впровадження інновацій викликано існуванням об'єктивних властивостей, які притаманні інноваційним процесам. Вони є досить ризиковими та капіталомісткими, визначаються рівнем розвитку наукового середовища в країні та інформаційної інфраструктури, пов'язані із невизначеністю результатів їх комерційної реалізації. Державна підтримка інноваційної діяльності дозволить отримати надприбутки від монопольного використання нових технологій, тому так важливо визначити пріоритетні напрями її фінансування. Проте аналіз фінансування інноваційної діяльності за стратегічними пріоритетами виявив недосконалість державної інноваційної політики. Зокрема, відмічені суттєві відставання у фінансуванні нових технологій виробництва матеріалів, створенні індустрії наноматеріалів та нанотехнологій. Зроблено висновок, що прийняття комплексу державних заходів щодо концентрації ресурсів на стратегічних напрямках інноваційного розвитку дозволить здійснити перехід на новий технологічний рівень.

Ключові слова: інноваційна діяльність, бюджетне фінансування, стратегічні пріоритети, нанотехнології, інноваційна політика, технологічний уклад.

Табл.: 2. **Бібл.:** 9.

Зверук Людмила Анатоліївна – кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Київський кооперативний інститут бізнесу і права (вул. Михайла Ломоносова, 18, Київ, 03022, Україна)

E-mail: mila_107@ukr.net

УДК 336.02

Зверук Л. А. Финансовые аспекты реализации инновационной политики Украины

В условиях экономической конкуренции на мировых рынках выигрывают именно те страны, которые обеспечивают благоприятные условия для научно-технического и технологического развития. Усиление роли государственного стимулирования внедрения инноваций вызвано существованием объективных свойств, присущих инновационным процессам. Они являются достаточно рискованными и капиталоемкими, определяются уровнем развития научной среды в стране и информационной инфраструктурой, связаны с неопределенностью результатов их коммерческой реализации. Государственная поддержка инновационной деятельности позволит получить сверхприбыли от монопольного использования новых технологий, поэтому так важно определить приоритетные направления ее финансирования. Однако анализ финансирования инновационной деятельности по стратегическим приоритетам обнаружил несовершенство государственной инновационной политики. В частности, отмечены существенные отставания в финансировании новых технологий производства материалов, создания индустрии наноматериалов и нанотехнологий. Сделан вывод о том, что принятие комплекса государственных мер по концентрации ресурсов на стратегических направлениях инновационного развития позволит осуществить переход на новый технологический уровень.

Ключевые слова: инновационная деятельность, бюджетное финансирование, стратегические приоритеты, нанотехнологии, инновационная политика, технологический уклад.

Табл.: 2. **Библ.:** 9.

Зверук Людмила Анатольевна – кандидат экономических наук, доцент кафедры финансов, банковского дела и страхования, Киевский кооперативный институт бизнеса и права (ул. Михаила Ломоносова, 18, Киев, 03022, Украина)

E-mail: mila_107@ukr.net

UDC 336.02

Zveruk L. A. The Financial Aspects of Implementation of Ukraine's Innovation Policy

In the conditions of economic competition in the world markets, only those countries, which are providing favorable conditions for the scientific-technical and technological development, can become the winners. Strengthening of the role of the State stimulation of innovation implementation is caused by the existence of objective properties inherent in innovation processes. They are quite risky and capital-intensive, are determined by the level of development of the scientific environment in the country along with information infrastructure, are associated with the uncertainty of the results of their commercial implementation. The State support of innovative activity will allow to get profits from monopoly use of new technologies, therefore it is important to define priority directions of its financing. However, the analysis of financing of innovative activity on strategic priorities has displayed imperfection of the State innovation policy. In particular, there are significant delays in financing new technologies of materials production, creation of the nanomaterials and nanotechnologies industry. A conclusion has been made that the adoption of a complex of the governmental measures to concentrate resources on the strategic directions of innovative development would allow the transition to a new technological level.

Keywords: innovation activity, budgetary financing, strategic priorities, nanotechnology, innovation policy, technological mode.

Tbl.: 2. **Bibl.:** 9.

Zveruk Liudmyla A. – PhD (Economics), Associate Professor of the Department of Finance, Banking and Insurance, Kyiv Cooperative Institute of Business and Law (18 Mykhaila Lomonosova Str., Kyiv, 03022, Ukraine)

E-mail: mila_107@ukr.net

Здатність національної економіки до постійного оновлення своєї технологічної бази та підвищення технічного рівня підприємств є ключовим фактором реалізації її конкурентного потенціалу. Країни, що знаходяться на передових позиціях науково-технічного прогресу, реалізують свою технологічну перевагу на світових ринках у встановленні вигідних їм цінових пропорцій, стандартів, інших норм міжнародного економічного співробітництва,

що забезпечує їм привласнення інтелектуальної ренти в глобальному масштабі. Тому для України, яка намагається подолати технологічне відставання, важливим є реалізація системного підходу до управління науковою та науково-технологічною діяльністю та всебічного стимулювання інноваційної активності через розробку державної науково-технічної та інноваційної політики.

Подолання постійно відтворюваного технологічного розриву між ядром і периферією світової економічної системи вимагає від країн, що розвиваються, проведення активної науково-технічної та інноваційної політики. Технологічні зміни в економіці характеризуються нелінійною залежністю між розмірами витрат і результатами від впровадження нововведень. Освоєння нової технології передбачає подолання порога синхронних витрат, після чого досягається окупність інвестицій. При цьому, величина даних витрат зростає в міру збільшення технологічного відставання, а ефект досягається тільки після виходу країни на передовий технічний рівень. Тому дослідження джерел і напрямів фінансування інновацій особливо актуальні в умовах сучасного рівня розвитку національної економіки. Постають питання не тільки обсягів, але й ефективності інвестування в інноваційну сферу, адже цей напрям є високоризиковим. Ризиковість інвестицій в інноваційну сферу зумовлена не тільки часовими рамками від моменту авансування коштів до моменту комерціалізації нововведень, але й монополюючою ціною наданих коштів, що є результатом специфічного поділу права володіння результатами інноваційної діяльності між кредиторами та інвесторами. Окрім цього, невизначеність результатів інноваційної діяльності значно підвищує вартість інвестованих коштів та створює умови для вступу кредитора в права співволодіння нововведенням. Усі ці фактори підвищують роль держави в застосуванні комплексу стимулів, направлених на підтримку інноваційної моделі розвитку економіки України.

Оцінюючи технологічний потенціал України, звернемось до даних звіту Світового економічного форуму про глобальну конкурентоспроможність «The Global Competitiveness Report 2016–2017», згідно з яким Україна поступилася на 6 позицій в рейтингу і посіла 85 місце серед 138 досліджуваних країн.

Рейтинг України за підіндексом «Інновації» відповідає 52 місцю, тобто зростання становить 2 позиції (табл. 1).

Україна покращила свої позиції в рейтингу за всіма показниками підіндексу «Інновації», окрім двох складових: «Якість науково-дослідних інститутів» – 50 місце проти 43 у 2015 р. та «Видатки компаній на дослідження і розвиток (ДіР)» – 68 місце проти 54 у 2015 р. Найбільше зростання відзначено за такими критеріями, як: «Державні закупівлі новітніх технологій і продукції» – переміщення з 98 на 82 позицію рейтингу; «Взаємозв'язки університетів з промисловістю у сфері ДіР» – із 74 на 57 позицію. За підіндексом, що характеризує результативність наукових досліджень, Україна у 2017 р. знаходилась на 32 позиції рейтингу, а у попередньому році – на 33 місці. У тому числі за показником «створення знань» вона займала 16 місце, «вплив знань» – 77 місце, «поширення знань» – 54 місце. За підіндексом «Креативність» наша країна покращила свою позицію, перемістившись з 58 місця на 49, у тому числі за показником «нематеріальні активи» посіла 26 місце, «креативні товари та послуги» – 92 місце, «онлайн-креативність» – 47 місце [1].

За рейтингом Глобального індексу інновацій – 2017, який оцінює 127 національних економік світу й використовує 82 показники за певними темами досліджень, Україна зайняла 50 місце, що є найвищою позицією за останні 7 років. За 2017 р. Україна піднялася на 6 пунктів, за рахунок високого коефіцієнта інноваційної ефективності, а саме: співвідношення отриманого результату до інноваційних ресурсів. Головною конкурентною перевагою залишається людський потенціал, хоча цей показник знизився у зв'язку із скороченням державного фінансування освіти (з 18 місця у 2016 р. на 22 місце у 2017 р.) та науки. Отже, загальний стан оцінки України у світових рейтингах засвідчує необхідність більш вива-

Таблиця 1

Рейтинг України за показниками підіндексу «Інновації»

Показник	2014–2015 рр.	2015–2016 рр.	2016–2017 рр.
	144 країни у рейтингу	140 країн у рейтингу	138 країн у рейтингу
Підіндекс «Інновації»	81	54	52
Інноваційна спроможність	82	52	49
Якість науково-дослідних інститутів	67	43	50
Видатки компаній на дослідження і розробки (ДіР)	66	54	68
Взаємозв'язки університетів з промисловістю у сфері (ДіР)	74	74	57
Державні закупівлі новітніх технологій і продукції	123	98	82

Джерело: складено за [1].

женої політики щодо розвитку інноваційної діяльності, особливо в частині її фінансової складової.

Інвестиції, які здійснюються в освоєння проривних інноваційних напрямків, на ранніх фазах їх розгортання дають нелінійний ефект і дозволяють отримати надприбутки від монопольного використання нових технологій. Але по мірі їх поширення та вдосконалення зростають масштаб і капіталомісткість виробництва, формуються нові коопераційні зв'язки, відбувається навчання кадрів та організовується ринок, входження в який стає все більш дорогим. Тому запізнення з освоєнням нових технологій тягне за собою нелінійне збільшення витрат на їх відтворення, що створює непереборні бар'єри для відстаючих країн.

Для сучасного бізнесу країн Європи та світу характерна переорієнтація пріоритетів у бік високо-технологічних проектів, які можна реалізувати з найменшим ризиком. Експерти Європейської комісії відзначають, що інвестиції є одним з трьох пріоритетів сучасної економічної політики ЄС поряд із фіскальною консолідацією і структурними реформами [2]. Велика роль при цьому відводиться участі держави у спільному фінансуванні та зменшенні ризиків для бізнесу. Як засвідчують дослідження фахівців у сфері фінансів, економіки та інновацій, що проводилося в рамках сьомої програми Європейської комісії, фінансування розвитку потребує від держави заходів щодо акумуляції капіталу інституційних секторів та його спрямування на розвиток інновацій. Роль бюджетного інвестування є особливо важливою у сферах, де бізнес не здійснює або не може здійснювати фінансування нових проектів, а також на початкових етапах розвитку технологій та для підтримки процесів,

спрямованих на зростання вартості компанії. Окрім цього, розподіл ризиків та прибутку між державою та приватними інвесторами доцільно здійснювати із використанням нових фінансових технологій. Важливим залишається також пошук інструментів отримання суспільством дивідендів від державної підтримки бізнесу, трансферту результатів наукових досліджень та розробок, що фінансувалися з бюджету [3; 4]. Сучасними інструментами та заходами фінансування економіки можуть бути: участь держави в капіталі інвестиційних фондів; надання державних гарантій за кредитами місцевих банків малим і середнім підприємствам; розподіл ризику інвестування в реалізацію великих інфраструктурних проектів між державою, підприємствами та фінансовими інститутами [2; 5; 6].

Розглядаючи джерела фінансування інноваційної діяльності, зауважимо, що для більшості країн основними залишаються: ресурси підприємств реального сектора, бюджетні кошти, кошти іноземних інвесторів та інші ресурси. Співвідношення основних джерел фінансування інноваційної діяльності для країн ЄС у 2013–2015 рр. відповідно складало у процентах: 55:32:13, а для України у 2015 р. таке співвідношення було на рівні 97,2:0,4:2,4 [6]. Схожа тенденція спостерігалася для України і протягом 2016 р., коли основним джерелом фінансування інноваційних витрат залишались власні кошти підприємств, які в досліджуваному році досягли 22036 млн грн, або 94,9% загального обсягу витрат на інновації, а порівняно з 2015 р. фінансування зросло на 8609 млн грн, або на 64% (табл. 2). Якщо порівняти фінансування з власних джерел підприємств, починаючи з 2012 р., то у порівнянні із 2016 р. відбулося зростання на 200,4%.

Таблиця 2

Фінансування інноваційної діяльності в Україні за джерелами у 2015–2016 рр.

Джерела фінансування	2015 р.		2016 р.		Динаміка, 2016 р./2015 р.	
	Тис. грн	У % до загального обсягу	Тис. грн	У % до загального обсягу	Тис. грн	%
Загальний обсяг фінансування	13813674,4	100,0	23229458,1	100,0	9415783,7	68,2
у тому числі за рахунок:						
власних коштів підприємств	13427034,7	97,2	22035970,7	94,9	8608936,0	64,1
державного бюджету	55141,2	0,4	178965,0	0,8	123823,8	224,5
місцевих бюджетів	38361,9	0,3	99159,4	0,4	60797,5	158,5
вітчизняних інвесторів	74277,6	0,6	134385,5	0,6	60107,9	80,9
іноземних інвесторів	58633,0	0,4	23397,8	0,1	-35235,2	-60,1
кредитів	113742,0	0,8	626018,5	2,7	512276,5	450,3
інших джерел	45081,0	0,3	131561,2	0,5	86480,2	191,8

Джерело: складено за [7, с. 95].

Фінансування інноваційної діяльності з Державного бюджету України протягом 2016 р. сягнуло 179 млн грн і в порівнянні з попереднім роком зросло на 224,5%. Проте у порівнянні з 2014 р., у якому з бюджету на інноваційну діяльність виділялось 344,1 млн грн, відбулося падіння фінансування на 48%. Такі самі коливання в бюджетному фінансуванні спостерігались і в попередні періоди: у 2012 р. – 224,3 млн грн, у 2013 р. – 24,7 млн грн. [8]. Загалом реальний обсяг бюджетного фінансування інноваційної діяльності по відношенню до ВВП у 2016 р. становив 0,0085%, а у 2015 р. – 0,0094%. Такий стан справ свідчить про непослідовну політику уряду щодо підтримки інноваційного зростання національної економіки.

Позитивна динаміка в останні роки спостерігається у фінансуванні інноваційної діяльності з місцевих бюджетів. Так, зростання фінансування на кінець 2016 р. склало 158,5%, проте сам обсяг фінансування не є достатнім, досягнувши лише 99159,4 тис. грн. Фінансування інноваційної діяльності іноземними інвесторами в останні роки має тенденцію до зниження. За 2016 р. падіння іноземного інвестування досягло 60,1%. Якщо порівняти показники 2016 р. і 2013 р., в якому фінансування було на рівні 1253,2 млн грн, то зниження даного показника склало 98,13%.

Іншим джерелом інвестування інноваційних проєктів є банківські кредити, проте пропозиція на ринку фінансових ресурсів за високою ставкою, а також низька швидкість отримання кредитів не спонукає підприємців, власників та акціонерів до здійснення інноваційних інвестицій. Зниження рівня відсотків за кредитами для вітчизняних підприємств може посприяти лише збільшенню попиту на кредитні ресурси в реальному секторі, але не зумовить суттєвого зростання інвестицій в інноваційні проєкти. Рівень банківського кредитування у загальній структурі фінансування інноваційної діяльності зріс лише на 1,9% за 2016 р. Це ще раз свідчить про те, що тільки ринкові регулятори не в змозі забезпечити інноваційний розвиток і якісне збалансування фінансових ресурсів на середньострокову перспективу. Усунення цих недоліків потребує вдосконалення концептуальних підходів до фінансового забезпечення розвитку національної економіки та узгодженості інструментів, що застосовуються на макро- та мікрорівнях.

В Україні, яка намагається запровадити цифрову економіку, ще не створено ефективної національної інноваційної системи з ринковим механізмом. Частка комерціалізованих інновацій становить лише 1,4% у промисловій продукції, а високотехнологічний експорт – 7,3%, тоді як, наприклад, у Південній Кореї високотехнологічний експорт становить 26,8%. Досвід передових інноваційних країн світу, зокрема Китаю, підтверджує ключову роль державної підтримки та стимулювання науково-технічної сфери, що виражається в розробці стратегічних і тактичних

планів з інноваційної діяльності. У таких країнах постійно зростає частка витрат на науково-дослідні розробки в державному та приватному інвестуванні, зокрема у Південній Кореї витрати на інновації досягли 4,3% ВВП, у Китаї – 2,0% ВВП на кінець 2015 р., а в Україні становили лише 0,7%. Тому особливе значення має визначення пріоритетів державної політики інноваційного розвитку економіки. Адже помилкові рішення знецінюють державні інвестиції, натомість правильний їх вибір дає синергетичний ефект з позитивними зворотними зв'язками і зростанням конкурентоспроможної продукції на світових ринках.

Отже, нові підходи до створення передумов інноваційного розвитку потребують забезпечення участі держави у фінансуванні проєктів довгострокового розвитку економіки; підтримці наукових досліджень, розробок та інноваційної діяльності підприємств; стимулюванні інституційних інвесторів та акціонерів підприємств до участі в довгострокових інвестиційних проєктах. На шляху до здійснення інноваційного прориву нашої держави та виходу на глобальні ринки важливим залишається розробка та фінансування середньо- та довгострокових стратегій інноваційного розвитку. У 2014–2016 рр. загальний обсяг бюджетного фінансування середньострокових пріоритетів становив 386067,31 тис. грн., або 76,7% в обсягах фінансування стратегічних пріоритетів за цей період, що складало 503107,14 тис. грн, з яких у 2016 р. – 38,7%, і 107,9% порівняно з 2015 р. У 2016 р. фінансувалося 38, або 71,7%, із 53 затверджених середньострокових пріоритетів за всіма сімома стратегічними пріоритетами, визначеними Законом України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» [9].

Фінансування інноваційної діяльності за стратегічними пріоритетами у 2016 р. становило 194558,2 тис. грн, або 95,5% загального обсягу бюджетного фінансування інноваційної діяльності. Найбільший обсяг фінансування було направлено на четвертий стратегічний пріоритет – «Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу» – в сумі 115563,30 тис. грн, або 56,7% загального обсягу фінансування пріоритетів, найменший обсяг – на фінансування п'ятого пріоритету – «Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики» – в сумі 5023,95 тис. грн, або 2,5% [1]. На перший пріоритет – «Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії» – у 2016 р. виділено 20101,96 тис. грн, що склало 9,9% загальної суми фінансування; на другий – «Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки» – виділено 6274,01 тис. грн, або

3,1%; на третій стратегічний пріоритет – «Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій» – направлено 16345,33 тис. грн, або 8,0% загального обсягу фінансування. Шостий стратегічний пріоритет – «Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища» – у 2016 р. отримав 23687,27 тис. грн, або 11,6%. На фінансування сьомого пріоритету – «Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки» – виділено з бюджету 7562,39 тис. грн (3,7%); на інше – 9180,02 тис. грн (4,8%).

Така нерівномірність у фінансуванні різних стратегічних пріоритетів призводить до одностороннього інноваційного розвитку з відставанням за такими напрямками, як: створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій; розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки, нових технологій високотехнологічного розвитку. Слід зауважити, що саме зростання масштабу інвестицій у створення виробництва наносхем і розвитку індустрії нанотехнологій дозволить здійснити перехід на новий технологічний рівень і приведе до стрибкоподібного підвищення економічної ефективності виробництва. Важливим є освоєння нової технології в ранній фазі її життєвого циклу. Якщо інвестиції виявляються недостатніми або запізненими, то вони можуть знецінитися внаслідок втрати конкурентоспроможності через наростання технологічного відставання.

Для прориву відстаючих країн, або тих що розвиваються, до складу розвинених потрібна концентрація ресурсів на освоєнні перспективних напрямків науково-технічного прогресу. На це має бути націлена економічна політика держави, включаючи її структурну, податково-бюджетну та грошово-кредитну складові. Вона повинна враховувати закономірності техніко-економічного розвитку, його нерівномірний характер і високий ступінь невизначеності формування нових напрямів розвитку технологій.

ВИСНОВКИ

Сьогодні особливе значення має досягнення ефективності у фінансуванні стратегічних пріоритетів державної політики інноваційного розвитку економіки. Достатність бюджетного фінансування забезпечує випереджальний розвиток виробництва нового покоління і стає провідним фактором підвищення конкурентоспроможності економіки.

Важливою закономірністю сучасних економічних процесів є їх нерівномірність, яка обумовлена періодичністю процесів послідовного заміщення цілих комплексів технологічно пов'язаних виробництв, а отже, зміною технологічних укладів. У ході кожної структурної кризи світової економіки, що супроводжує процес заміщення технологічних укладів, відкриваються нові можливості економічного зростання.

При наявності необхідного науково-технічного потенціалу та правильного вибору пріоритетних напрямків його реалізації створюється можливість кардинально підвищити конкурентоспроможність економіки та зробити стрибок в економічному розвитку.

Першочерговим завданням сьогодні є перехід до системної політики розвитку національної економіки, яка має будуватися як змішана стратегія випереджального зростання нового технологічного укладу, динамічного надолуження у сферах з незначним технологічним відставанням і наздоганяючого розвитку в безнадійно відсталих галузях. Для цього потрібне прийняття комплексу державних заходів щодо концентрації ресурсів на пріоритетних напрямках інноваційного розвитку, стимулювання активізації наявного науково-технічного потенціалу, імпорту передових технологій і залучення прямих іноземних інвестицій для подолання технологічного відставання. Вирішенню цих завдань мають бути підпорядковані макроекономічна, структурна, інноваційна, промислова політика держави.

Основними напрямками сучасної інноваційної політики можуть бути:

- ✦ звільнення від оподаткування доходів підприємств, що спрямовуються на інвестиції в розвиток виробництва, проведення НДДКР і освоєння нових технологій, впровадження схем прискореної амортизації основних фондів при контролі за цільовим використанням амортизаційних відрахувань;
- ✦ дворазове збільшення рівня бюджетного фінансування наукових досліджень, розгортання системи цільових науково-технічних програм, які передбачають державну підтримку інноваційної активності на перспективних напрямках розвитку економіки;
- ✦ зниження процентних ставок і створення механізмів рефінансування інвестиційної та інноваційної діяльності;
- ✦ забезпечення ефективного захисту прав інтелектуальної власності, підтримка імпорту нових технологій і захист національної інтелектуальної власності за кордоном;
- ✦ створення сучасної інформаційної інфраструктури науково-дослідницької та підприємницької діяльності. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Стан інноваційної діяльності та діяльності у сфері трансферу технологій в Україні у 2016 році : аналітична довідка. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/innovatsii-transfer/-stan2.pdf>
2. Innovative financial instruments. URL: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/growth-and-investment/financing-investment/innovative-financial-instruments_en

3. Tanden N., Efron B. How to Foster Long-Term Innovation Investment. URL: <https://www.americanprogress.org/issues/economy/reports/2015/06/30/116294/how-to-foster-long-term-innovation-investment/>

4. Lazonick W., Mazzucato M. The Risk-Reward Nexus in the Innovation-Inequality Relationship. URL: <http://www.finnov-fp7.eu/publications/finnov-discussion-papers/risks-and-rewards-in-the-innovation-inequality-relationship>

5. Green Paper Long-Term Financing of the European Economy. COM/2013/0150 final. URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52013DC0150>

6. Білоусова О. С. Фінансові інструменти забезпечення розвитку національної економіки. *Економіка і прогнозування*. 2017. № 1. С. 31–43.

7. Наукова та інноваційна діяльність України : статистичний збірник / відп. за вип. О. О. Кармазіна. Київ : Державна служба статистики України. 2017. 140 с.

8. Григорук П. М. Характеристика сучасного стану інноваційного розвитку України. *International Journal of Innovative Technologies in Economy*. March 2018. Vol. 2, no. 14. P. 11–19. URL: <http://archive.ws-conference.com/wp-content/uploads/ijite0094.pdf>

9. Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» від 16.10.2012 р. № 5460-VI. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>

REFERENCES

Bilousova, O. S. "Finansovi instrumenty zabezpechennia rozvytku natsionalnoi ekonomiky" [Financial instruments for the development of the national economy]. *Ekonomika i prohnozuvannia*, no. 1 (2017): 31-43.

"Green Paper Long-Term Financing of the European Economy. COM/2013/0150 final" <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52013DC0150>

Hryhoruk, P. M. "Kharakterystyka suchasnoho stanu innovatsiinoho rozvytku Ukrainy" [Characteristics of the current state of innovation development of Ukraine]. *International Journal of Innovative Technologies in Economy*. March 2018. <http://archive.ws-conference.com/wp-content/uploads/ijite0094.pdf>

"Innovative financial instruments". https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/growth-and-investment/financing-investment/innovative-financial-instruments_en

[Legal Act of Ukraine] (2012). <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>

Lazonick, W., and Mazzucato, M. "The Risk-Reward Nexus in the Innovation-Inequality Relationship". <http://www.finnov-fp7.eu/publications/finnov-discussion-papers/risks-and-rewards-in-the-innovation-inequality-relationship>

Naukova ta innovatsiina diialnist Ukrainy [Scientific and innovative activity of Ukraine]. Kyiv: Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy, 2017.

"Stan innovatsiinoi diialnosti ta diialnosti u sferi transferu tekhnolohii v Ukraini u 2016 rotsi : analitychna dovidka" [The state of innovation activity and activities in the field of technology transfer in Ukraine in 2016: analytical reference]. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/innovatsii-transfer/-stan2.pdf>

Tanden, N., and Efron, B. "How to Foster Long-Term Innovation Investment" <https://www.americanprogress.org/issues/economy/reports/2015/06/30/116294/how-to-foster-long-term-innovation-investment/>